
Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego	15
Przedmowa	19
Podziękowania	21
Wprowadzenie	23
1. Strategia nowoczesnego banku	27
Cel zarządzania: zwiększenie wartości dla akcjonariuszy	27
Źródła dochodów	30
Kapitał własny i lewarowanie	32
Jak „trafić w dziesiątkę” ze wskaźnikiem kapitał/aktywa?	34
Zyskowność klienta/produktu	36
Przemiany w bankowości	37
2. Na czym polega określanie ryzyka ceny?	41
Towarowe pozycje netto	42
Bilansowe i pozabilansowe pozycje walutowe netto	46
Pozycje walutowe netto i inwestycje prywatne	47
Stopy procentowe	49
Pozycje wrażliwe na poziom stóp procentowych	49
Pozycje wrażliwe na różnice stóp procentowych	57
Podsumowanie zagadnienia stóp procentowych	67
Zmienność opcji	68
Zakup opcji w celu zabezpieczenia (hedging)	68
Sprzedaż opcji w celu zwiększenia dochodu (sprzedaż opcji mających pokrycie)	69
Zakup lub sprzedaż opcji w celu spekulacji na zmianach cen towarów lub stóp procentowych	70
Transakcje zabezpieczające opcje	74
Pozycje netto (odejście od pozycji delta-neutralnej)	81
Zmienność jako odrębna cena rynkowa	82
Kupno i sprzedaż opcji w celu spekulacji na wahaniach zmienności	83
Pomiar gamma	84
Podsumowanie zagadnienia zmienności opcji	85

3. Pomiar pozycji ryzyka ceny	87
Jak kształtują się nasze zyski i dochody w dowolnym momencie?	88
Wycena rynkowa portfela handlowego	90
Źródła kursów rynkowych	90
Premie/dyskonta dla nietypowych pozycji	90
Test zasadności	91
Wartość bieżąca dla transakcji forward	91
Niezależność od funkcji dealerskich	92
Dane wejściowe ze źródeł zewnętrznych	93
Wycena portfela lokacyjnego	95
Podsumowanie	96
4. Szacowanie rozmiarów ryzyka ceny	97
Jak mogą się zmieniać nasze zyski i straty?	97
Szacowanie ryzyka ceny w pozycjach handlowych	97
Wartość narażona na ryzyko	98
Wrażliwość pozycji transakcji towarowych	101
Wrażliwość pozycji stóp procentowych	101
Wrażliwość pozycji na zmienność implikowaną	105
Wrażliwość przy wielu czynnikach rynkowych	107
Wrażliwość cen opcji	107
System wartości narażonej na ryzyko a ryzyko kraju	109
Podsumowanie zagadnienia szacowania ryzyka ceny w pozycjach handlowych	110
Szacowanie ryzyka ceny w pozycjach lokacyjnych	111
Dochód narażony na ryzyko	113
Koszt zamknięcia	115
Terminarz przeszacowań	116
Ryzyko bazowe	117
Wrażliwość wartości rynkowej	118
Porównanie MVS i EaR	121
Podsumowanie zagadnienia szacowania ryzyka ceny w pozycjach lokacyjnych	122
5. Określanie zmienności	125
Metoda odkrywania zmienności	125
Zmienność implikowana w opcjach	126
Określanie zmienności na podstawie analizy danych historycznych i prognoz	127
Wartość implikowana z opcji a wartość otrzymana na podstawie danych historycznych	129
Zmienność jedno- i wielodniowa	130
Poziomy ufnosci i odchylenie standardowe	131
Znaczenie właściwego rozumienia odchyłeń standardowych przez wyższą kadrę kierowniczą	133
Zmienność dla różnych okresów	135
Okres likwidacji	136
Podsumowanie	138

6. Kontrolowanie ryzyka ceny	141
Kontrolowanie ryzyka ceny w przypadku pozycji handlowych	141
Limity wartości narażonej na ryzyko	142
Limity dla krajów ośrodków dealerskich	142
Podlimity VaR	144
Limit wartości narażonej na ryzyko dla senior dealera	146
Limity overnight/dzienne	146
Kowariancja i brak kowariancji wartości narażonej na ryzyko a limity VaR	147
Ustalanie limitów overnight	148
Limity dla opcji	151
Limity strat	152
Wyzwalacze działań kierownictwa	153
Podsumowanie zagadnienia kontrolowania ryzyka ceny w przypadku pozycji handlowych	156
Kontrolowanie ryzyka ceny w przypadku kont lokacyjnych	157
Wyznaczanie limitów EaR	157
Limity strat dotyczące kont płynnościowych [<i>held-for-sale accounts</i>]	158
Dzienny raport na temat ryzyka ceny	159
Konta handlowe	159
Konta lokacyjne	160
Przykład raportu na temat ryzyka ceny	161
Testowanie napięć	162
Kto za to odpowiada?	164
Proces	164
Analiza ryzyka/dochodu	165
W dealingu i na poziomie jednostki	166
Na poziomie przedsiębiorstwa	168
Alokacja kapitału własnego na ryzyko ceny	171
Plan biznesowy	173
Zintegrowane podejście do działalności	175
Zarządzanie rezerwami walutowymi	175
Ryzyko a analiza zwrotu w przypadku funduszy wzajemnych	179
7. Wykorzystywanie instrumentów pochodnych	181
Zabezpieczanie się przed istniejącym ryzykiem ceny	181
Twórcze pożyczki i inwestycje	181
Spekulacja silnie lewarowana	186
Ryzyko kredytowe kontrahenta	186
Zastosowanie instrumentów pochodnych przez banki centralne	188
8. Ryzyko kredytowe przy udzielaniu kredytów i rozliczeniach	193
Świadomość, szacowanie i kontrolowanie ryzyka przy udzielaniu kredytów	193
Ryzyko emitenta	194
Ryzyko kredytowe w transakcjach handlowych	196
Rozpoznawanie ryzyka rozliczenia	196

Ocena wielkości ryzyka rozliczenia	197
Ryzyko płatności w bankach clearingowych	203
Alokacja kapitału na ryzyko rozliczenia	206
Kontrolowanie ryzyka rozliczenia	207
9. Przedroczliczeniowe ryzyko kredytowe	209
Ocena wielkości ryzyka przedroczliczeniowego	211
Wartości równoważników kredytowych	211
Podsumowanie zagadnienia wartości równoważników kredytowych	215
Ryzyko przedroczliczeniowe w przypadku różnych typów kontraktów i klientów ...	216
Wycenianie kontraktów forward	220
Kontrolowanie ryzyka przedroczliczeniowego	224
Limity a punkty krytyczne wywołujące działania kierownictwa	224
„Własność” ryzyka kontrahenta	228
Netting	228
Swapy kredytowe	229
Wycena swapu	230
Pozostałe kwestie	231
Perspektywy	231
Największy wpływ: dywersyfikacja portfela	232
Podsumowanie	234
10. Ryzyko kraju	237
Rozumienie znaczenia ryzyka kraju	237
Szacowanie ryzyka kraju	238
Szkoła dla zarządzających ryzykiem kraju i władz nadzorczych	242
11. Kontrakty futures	243
Giełdy kontraktów futures	243
Strony trzecie uczestniczące w rynku kontraktów futures	244
Wiarygodność kredytowa giełdy kontraktów futures	245
Marże w kontraktach futures	246
Ustalanie wielkości marży	247
„Ustawianie ogona” w kontraktach futures	249
Standaryzacja	251
12. Zarządzanie ryzykiem płynności	255
Płynność finansowa	255
Zarządzanie pasywami	256
Zarządzanie płynnymi aktywami	262
Plan finansowania awaryjnego	264
Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej	267
Zarządzanie płynnością w otoczeniu normalnym	268
Zarządzanie płynnością w sytuacjach awaryjnych	273
Wskaźniki płynności	274
Zwrot z ryzyka płynności	275
Rola Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami	276
Podsumowanie zagadnienia zarządzanie ryzykiem płynności finansowej	279

Płynność handlowa	279
Co to jest płynność handlowa?	279
Jak uzyskać płynność handlową?	280
Jakie ryzyko niesie brak płynności handlowej?	281
Podsumowanie zagadnienia płynności handlowej	281
13. Zarządzanie bilansem	283
System wazenia ryzykiem	283
Pozycje bilansowe wazone ryzykiem	283
Kategorie pozabilansowe konwertowane ryzykiem kredytowym	285
Aktywa skorygowane o ryzyko	288
Aktywa skorygowane o ryzyko w bilansie	288
Aktywa skorygowane o ryzyko poza bilansem	289
Podsumowanie zagadnienia analizy aktywów	292
Wskaźniki kapitał/aktywa	293
Wymogi kapitałowe według Umowy Bazylejskiej	293
Zasady korygowania aktywów o ryzyko	294
Podsumowanie	296
14. Struktura organizacyjna	297
Schemat organizacyjny	297
Front office: działalność handlowa	297
Middle office: zarządzanie ryzykiem	298
Back office: operacje	298
Audyt	298
Szef Skarbu	300
Scentralizowana a zdecentralizowana działalność handlowa	301
Zarządzanie na najwyższym poziomie kierownictwa	301
15. Kontrola wewnętrzna: ochrona przed błędami i oszustwami	303
Instrukcja produktu	303
Podział obowiązków	306
Nagrywanie rozmów telefonicznych	307
Prowadzenie działalności poza siedzibą instytucji	307
Zagregowany punkt krytyczny kontraktu	307
Mechanizmy kontrolne dla przetwarzania transakcji	308
Numerowane formularze	309
Datownik godzinowy	309
Potwierdzenia	309
Zatwierdzanie modelu	309
Odpowiedzialność za zatwierdzanie	310
Testowanie	311
Zasadność stosowanych kursów	312
Rolowanie po kursach historycznych	315
Trafność doboru klienta	318
Uprawnienia do zawierania transakcji	319
Monitorowanie związków z brokerami	320

Coroczny opis norm korporacyjnych i zachowania dealerów	321
Obowiązkowe i minimalne urlopy	321
Uwagi ogólne	322
Ostatnie rady	323
Dodatek A. The Foreign Exchange Committee: Wytyczne do działalności związanej z obrotem walutą. Styczeń 2001	325
Wstęp	325
Szybkie zmiany technologiczne = niepewność	326
Obrót walutą	326
Ogólne najlepsze praktyki dla wszystkich zajmujących się obrotem	326
Handel elektroniczny z brokerami	328
Obrót elektroniczny z klientami	329
Sugestie dotyczące specjalnych praktyk i procedur przy dokonywaniu obrotu	329
Jak rozwiązać problemy związane z obrotem	331
Sprzedaż	333
Znajomość klienta	333
Relacje z klientami	335
Etyka	337
Odwiedzający	337
Unikanie wątpliwych praktyk	338
Dokonywanie transakcji na rachunek własny pracownika	338
Rozrywki i prezenty	339
Kwestie prawne	339
Zgodność z przepisami odgrywa kluczową rolę w praktykach handlowych	340
Podstawowa dokumentacja dla efektywnej działalności handlowej	340
Zarządzanie ryzykiem	341
Typy ryzyka w transakcjach walutowych	341
Najlepsze praktyki zarządzania ryzykiem	342
Operacje	344
Najlepsze praktyki w dziedzinie operacji	344
Ryzyko płatności stron trzecich	345
Zalety i wymogi transakcji nettowanych	345
Zasoby ludzkie	346
Jak wybierać nowych pracowników	346
Wytyczne dotyczące szkolenia pracowników dealing roomu	347
Znaczenie wspierania pracowników	347
Wynagradzanie	348
Nadużywanie środków uzależniających i hazard	348
Inne kwestie	349
Rachunkowość i audyt	349
Proces audytu	349
Handel przez 24 godziny na dobę oraz transakcje dokonywane poza siedzibą instytucji	350
Podziękowania	350

Aneks A	351
Techniki pomiaru ryzyka rynkowego	351
Mierniki ryzyka kredytowego	353
Metody poprawiania pozycji ryzyka kredytowego	354
Aneks B	355
Kategorie portfeli aktywów	355
Rachunkowość kontraktów pochodnych	356
Rachunkowość hedgingów walutowych	356
Więcej informacji na temat rachunkowości dotyczącej transakcji forward	357
Dodatek B. Glosariusz	359
Indeks	365